

Sygn. akt II UK 213/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z wniosku D. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 lutego 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ;**
- 2. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 r. oddalił apelację ubezpieczonej D. M. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 4 czerwca 2013 r., mocą, którego oddalono jej odwołanie od decyzji ZUS Oddziału w L. z 22 marca 2013 r., którą odmówiono ubezpieczonej uchylenia decyzji z 11 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawieszala na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 ze zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity

tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną ubezpieczonej. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: 1/ art. 145a § 1 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; 2/ art. 190 Konstytucji RP. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w L. i uwzględnienie odwołania przez zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego i wypłatę wnioskodawczyni emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. oraz o zasądzenie od organu na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego sytuacji, w której organ rentowy wydał decyzję administracyjną (art. 107 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), na mocy której zawiesił wypłatę emerytury i w której wskazano jako podstawę prawą art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, natomiast obecnie zarówno organ rentowy jak i Sady obu instancji podnoszą, że przedmiotowa podstawa prawna nie dotyczy wnioskodawczyni, która nie jest objęta dyspozycją normy prawnej zawartej w tym przepisie. Powstaje zatem pytanie, czy w takiej sytuacji priorytet ma decyzja administracyjna organu rentowego, czy zakres ustawy. Czy powołana w decyzji podstawa prawna jej wydania dalej wiąże organ, który ją wydał. W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że jednym z formalnych elementów decyzji administracyjnej jest wskazanie podstawy prawnej. Podstawa ta wiąże organ jak i strony, dopóki nie zostanie wyeliminowana z obrotu prawnego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów zarówno prawa formalnego, jak i materialnego oraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Wobec czego powstaje pytanie, czy organ podając daną podstawę prawną, jako podstawę wydania decyzji, związany jest nią nawet w sytuacji, gdy dana norma prawna (podstawa wydania decyzji) nie obejmuje strony (wnioskodawczyni).

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania albo o jej oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w wysokości 1.350 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez

Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż przedstawione przez skarżącą istotne zagadnienie prawne nie spełnia wymagań stawianych mu w orzecznictwie, a co za tym idzie - nie może skutkować przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Warto przypomnieć, że występując z wnioskiem o wznowienie wypłaty zawieszonego świadczenia skarżąca powołała się treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (K 2/12, OTK-A 2012 nr 10, poz. 121), mocą którego stwierdzono niezgodność art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy z art. 2 Konstytucji. Z wyroku Trybunału Konstytucyjnego jasno wynika, że wyłącznie w stosunku do tych emerytów, którzy uzyskali prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., przepis art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia

2010 r. jest przepisem niekonstytucyjnym. Tymczasem skarżąca należy do grona osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. Jak zaś stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 r. (II UK 4/13, OSNP 2014 nr 7, poz. 106), skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie obejmują ubezpieczonych, którzy nabyli prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009 r. (dniem uchylecia art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), także wtedy, gdy wypłata emerytury podlegała zawieszeniu w związku z kontynuowaniem przez nich zatrudnienia (por. także m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2014 r., II UK 439/13, LEX nr 1458716). Rozstrzygnięcie zapadłe w niniejszej sprawie jest zatem zgodne z wytyczoną przez Sąd Najwyższy linią orzecznictwa. Stwierdzenie to ma istotne znaczenie w kontekście sformułowanego przez skarżącą zagadnienia prawnego dotyczącego związania organu rentowego i sądu ubezpieczeń społecznych podstawą prawną zaskarżonej decyzji. Wbrew sugestii autora skargi kasacyjnej, Sądy orzekające w sprawie przyjęły, iż wskazany w decyzji Oddziału Z. [...] przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych miał zastosowanie do skarżącej, natomiast nie dotyczył jej wspomniany wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Przedstawione przez skarżącą zagadnienie prawne nie jest więc zagadnieniem występującym w tej sprawie.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.